

Autorita kazatele a staršovstva ve společenství sboru

„Věříme, že Písmo svaté Starého a Nového zákona je Božím slovem, vyjádřeným slovy lidských autorů...Písmo svaté je nejvyšší autoritou naší víry a života, je neomylnou, dostatečnou a srozumitelnou pravdou Božího zjevení. Je Božím darem církvi, světlem a prostředkem společenství Boha a člověka. Autorita Písma spočívá v tom, že v otázkách víry a života je Písmo nejvyšší normou, soudcem a rozhodčím. Všechna vyjádření autorit v církvi a její tradice musí z Písma vycházet a být mu podřízena. Slova Písma mají konečnou autoritu slov samotného Boha, který je Bohem pravdy, zcela spolehlivý ve všem, co říká a činí (Nu 23,19; Tt 1,2; Žd 6,18)“ (Vyznání víry CB).

Církev bratrská se tak spolu s ostatními protestantskými církvemi i s vyznáním všech evangelikálních církví v dnešní době hlásí k odkazu světové reformace, která jako jeden ze svých hlavních principů vyhlásila *Sola Scriptura* (Jedině Písmo) jako nejvyšší autoritu všeho, co se vyučuje a vyznává v církvi (2 Tm 3,16-17; 2 Pt 1,20-21). Je to v souladu také s vyznáním Jednoty bratrské¹. Písmo je *norma normans* - norma normující, tedy ta, podle které se ostatní normy posuzují, ale sama již není posuzována.

Vyznání německé i švýcarské reformace² potvrzují autoritu vedoucího pracovníka ve sboru, který byl křesťanským sborem povolán k tomu, aby jako Boží služebník byl pověřen kázáním Kristova evangelia a správcem Kristem ustanovených svátostí. Slovo evangelia a svátosti jsou nástroji, jimiž Bůh skrze Ducha svatého působí, potvrzuje a posiluje víru. Církev je „společenství svatých, kde se učí čisté evangelium a náležitě se vysluhují svátosti“ (Augspurské vyznání 7). Kazatelé, pastoři či faráři jsou Bohem darovanými služebníky, které si církev ustanovuje jako své vedoucí pracovníky ve sborech na základě jejich obdarování Duchem svatým a morálního charakteru, který v nich zformoval.

Jak je možné biblicky zdůvodnit vedoucí postavení kazatele ve sboru? Poté co apoštol Petr vyznal o Ježíši, „Ty jsi Mesiáš, Syn Boha živého“, slyší jeho odpověď: „Blaze tobě, Šimone Jonášův, protože ti to nezjevilo tělo a krev, ale můj Otec v nebesích. A já ti pravím, že ty jsi Petr; a na té skále zbuduji svou církev a brány pekla ji nepřemohou. Dám ti klíče království nebeského, a co odmítneš na zemi, bude odmítnuto v nebi, a co přijmeš na zemi, bude přijato v nebi“ (Mt 16,16-19). Petrovi, jako mluvčímu apoštolů bylo nebeským Otcem zjeveno tajemství evangelia, jehož středem je osoba a dílo Ježíše Krista, Mesiáše a Zachránce všech

¹ Psaní pak doktorů a učitelů církve, zvláště starých, ač také za pravá i užitečná máme i jich ku poučování užíváme, ne však v tom stupni víry hodnosti jako Písma Božská, ale podle pravidla víry potud, pokudž se s Písmy Svatými srovnávají (Bratrské vyznání I,5).

² Augspurské vyznání a Druhé helvétské vyznání. Viz Dobiáš, F. M. –Beblavý, J. (ed.): Čtyři vyznání. Vyznání Augspurské, Bratrské, Helvétské a České se čtyřmi vyznání staré církve a se Čtyřmi články pražskými, Komenského evangelická fakulta bohoslovecká, 1951.

hříšníků. Po svém ukřižování a vzkříšení pověřuje apoštoly posláním: „*Jděte do celého světa a kaďte evangelium všemu stvoření. Kdo uvěří a přijme křest, bude spasen; kdo však neuvěří, bude odsouzen*“ (Mk 16,15-16). Apoštolům byly svěřeny „*klíče království nebeského*“, které otevírají nebo zavírají dveře do Božího království. Moc klíčů je mocí Kristova evangelia, které věřícím v Krista přináší odpuštění všech hříchů a věčný život v nebeském království. Petr spolu s dalšími apoštoly patří k základům církve a jejich zjevení od Boha je nám zachováno ve spisech Nového zákona. Kazatelé jako vedoucí pracovníci ve sborech naplňují své poslání předně v tom, že pod vedením Ducha svatého mají za úkol pronikat do hloubek Písem Starého a Nového zákona a zvěstovat Kristovo evangelium v moci Ducha svatého a vyučovat tak, aby pravda Božího slova byla nejvyšší autoritou každého věřícího v Krista.

Moc klíčů však nebyla svěřena jen apoštolům, ale také Kristovým učedníkům: „*Amen, pravím vám, cokoli odmítnete na zemi, bude odmítnuto v nebi, a cokoli přijmete na zemi, bude přijato v nebi*“ (Mt 18,18). Toto Kristovo pověření je vyjádřeno v souvislosti s bratrským napomínáním, pastýřskou službou, která potvrzuje odpuštění vyznaného hříchu a kázní neposlušnost. Vzkříšený Ježíš svým učedníkům, kteří přijali zmocnění Duchem svatým, udílí pravomoc odpouštět hříchy: „*Komu odpustíte hříchy, tomu jsou odpuštěny, a komu je neodpustíte, tomu odpuštěny nejsou*“ (J 20,23). Tato moc klíčů svěřená Ježíšovým učedníkům se týká předně pastorační služby, kde si věřící v Krista poskytují vzájemnou bratrskou pomoc, která slouží k tomu, abychom byli poslušni evangelia v konkrétních životních situacích a rostli v Kristovu podobu. Všichni Ježíšovi učedníci ve smyslu biblického principu všeobecného kněžství všech věřících (Ex 19,5-6; Ř 12,1-2; 1 Pt 2,5.9; Žd 13,15-16) si vzájemně konají pastýřskou službu. Její součástí je i řádné vykonávání Kristových svátostí, křtu a Večeře Páně, nad nimiž jako správce bdí kazatel sboru. Staršovstvo sboru je kolektivním orgánem, kterému sborové shromáždění svěřilo vedoucí roli konat pastýřskou službu všem členům sboru, povzbuzovat je i napomínat a nepoddajné káznit. Pavel starším církve v Efezu, jimž jako apoštol „*oznámil celou Boží vůli*“, připomíná jejich poslání: „*Dávejte pozor na sebe i na celé stádo, ve kterém si vás Duch svatý ustanovil za strážce, abyste byli pastýři Boží církve*“ (Sk 20,28). Vedoucí autorita ve sboru, která rozhoduje o všech zásadních otázkách ve sboru je při uplatňování principu všeobecného kněžství členské shromáždění, které povolává i odvolává kazatele i staršovstvo sboru.

Autoritu v dnešní době podle sociologů můžeme definovat jako „*formu uskutečňování moci, která je založena na více či méně obecném uznání oprávněnosti (legitimity) vlivu určité osobnosti, instituce nebo skupiny*“³. „*Být autoritou a nezneužít svého postavení není jednoduché. O to více je náročné být autoritou v době, která autoritami na jedné straně pohrdá s argumentem práva na absolutní svobodu jedince a zároveň v důsledku obav z odpovědnosti za rozhodování vkládá v autority přehnaná očekávání. Jedná se na jedné straně o vztah nedůvěry k autoritám a na straně druhé o slepou víru v ně*“⁴. Nemůže být autoritou ten, kdo se sám ochotně nepoddává autoritě. Autorita vedoucího v církvi je podle příkladu Ježíše pokorná

³ Velký sociologický slovník, kolektiv autorů, Praha: Karolinum, 1996, str. 117. Citováno podle Markéty Sedláčkové, Role autority a meze důvěry v dnešní společnosti. Článek v Theologia vitae, ročník 5, číslo 2, str.185-193.

⁴ M. Sedláčková, str. 192.

autorita služebníka. Ježíš vyučoval své apoštoly takto: „*Víte, že ti, kdo platí u národů za první, nad nimi panují, a kdo jsou u nich velcí, utlačují je. Ne tak bude mezi vámi; ale kdo se mezi vámi chce stát velkým, buď vaším služebníkem; a kdo chce být mezi vámi první, buď otrokem všech. Vždyť ani Syn člověka nepřišel, aby si dal sloužit, ale aby sloužil a dal svůj život jako výkupné za mnohé*“ (Mk 10,42-45). Apoštol Pavel vydává svědectví o tom, jak v jeho životě se projevovala Boží moc v lidské slabosti. „*Přišel jsem k vám sláb, s velkou bázní a chvěním; má řeč a mé kázání se neopíraly o vmlouvavá slova lidské moudrosti, ale prokazovaly se Duchem a mocí, aby se tak vaše víra nezakládala na moudrosti lidské, ale na moci Boží*“ (1 K 2,3-5).

Shrnutí: Nejvyšší autoritou v církvi je trojjediný Bůh a jeho slovo, které je vyjádřeno slovy lidských autorů v Písmu svatém Starého a Nového zákona. Kazatel jako správce sboru naplňuje své poslání ve sboru předně tím, že pod vedením Ducha svatého je obdarován k tomu, aby zvěstoval Kristovo evangelium a vyučoval pravdě Božího slova tak, aby byla nejvyšší autoritou v životě každého věřícího v Krista, a bdí nad řádným vysluhováním svátostí. Staršovstvo sboru koná strážnou službu pastýřů, jejichž předním úkolem je povzbuzovat i napomínat členy sboru a nepoddajné kázat. Nejvyšším orgánem ve sboru je členské shromáždění. Autorita v církvi je pokorná autorita služebníka.

Mgr. Karel Taschner, Th.D.